

v patrnost jisté poměry, na příklad obmezení disposičního práva, prostý výmaz poznámek a pod.

Kromě toho mluví osnova o »připsání« a »odepsání« jednotlivých nemovitostí nebo jejich dílů v pozemkové knize (§ 3.).

Vzhledem k tomuto speciálnímu významu slov »připsání« a »odepsání«, doporučuji, aby v těch případech, kde nejedná se o odpis pozemků z dosavadní vložky, nýbrž o to, v čí prospěch zní vklad nebo záznam práva vlastnického, neužívalo se v osnově obratu: nemovitosti jsou »připsány« (§ 14.) nebo knihovní těleso jest »připsáno« do vlastnictví (§ 19.), nýbrž správnějšího a důsledného nemovitosti jsou »zapsány« nebo knihovní těleso jest »zapsáno« do vlastnictví.

Odpis části knihovního tělesa a zřízení pro ni nové vložky nebo připsání její k jinému knihovnímu tělesu může se státi dle § 15. osnovy toliko podle listiny ku vkladu způsobilé.

Mluvic o listinách vkladních (§ 58.), praví osnova ve svém § 58., že podpisy nebo znamení ruky na takových soukromých listinách mají býti ověřeny zpravidla »veřejným notářem« nebo soudem; podržuje však v odstavci třetím výjimku, stanovenou zákonem ze dne 5. června 1890 čís. 109 ř. z., totiž ověřování podpisů dvěma hodnověrnými svědky, nepřevyšuje-li hodnota předmětu bez úroků a příslušenství 400 Kč (místo dosavadních 200 Kč).

Dobře míněná úleva ta, neplatící pro plné moci a listiny, ve kterých není hodnota nemovitostí a práva číselně určena, nemá však v praktickém životě zamyšleného úspěchu a toho významu, jak jí ex kathedra se přikládá. Neboť jest dostatečně známo, že takovéto lidové legalisace po velké námaze a opětovných pokusech, přivéstí je v souhlas s požadavkem zákona, končí zpravidla — legalisací notářskou.

Při této příležitosti dlužno na to poukázati, že osnova na několika místech mluví o »osvědčení«, aniž by blíže udávala, jaké osvědčení míní a jakým způsobem má býti provedeno; tak na příklad v § 37. praví, že zápis vlastnického práva na někoho jiného nežli toho, v jehož prospěch jest zapsáno právo předkupní nebo koupě zpětné, jakož i výmaz práv těch, povolen býti může, byl-li vykázan zánik práva »osvědčením«, že ho oprávněný nevykonal. Tu bylo by na místě, povahu tohoto osvědčení blíže určití.

Ustanovení § 26. a 27. knihovního zákona z roku 1871 o náležitostech listin, způsobilých ku vkladu a záznamu, osnova nového knihovního zákona ve svém § 47. a § 48. podržela, jmenovitě též ustanovení (§ 47. druhý odstavec), že listiny mají obsahovati platný právní důvod, má-li býti nabyto věcného práva nebo má-li býti věcné právo změněno, takže i nadále — jako tomu až dosud bylo — v jiných případech, jde-li tedy o výmaz práva věcného, není třeba, aby listina obsahovala právní důvod, nýbrž stačí, jestliže obsahuje prostý projev, aby to které právo v pozemkové knize bylo vymazáno (viz též Dr. Josef Stupecký »Právo knihovní«, z r. 1899).

Jednajíc o spravení záznamu, ustanovuje novela v § 67., že záznamem nabývá se věcných práv anebo se tato práva převádějí, omezují nebo zrušují jen pod »výjimkou«, že se záznam spraví a jen v tom rozsahu, ve kterém se spraví.

Jest tu patrně lapsus, v tom záležející, že místo slova »výjimkou«, užito bylo slova »výjimkou«, jež v tomto spojení slovním a větním jest nemožno a vy-

světluje se jen tím, že v naší právnické literatuře za-časté bývá význam slov: »podmínka«, »výminka« a »výjimka« pomaten.

Při § 68. osnovy, jednajícím o způsobech spravení záznamu, postrádáme ustanovení, že spravení záznamu děje se též dodatečným opatřením náležitostí, jichž dosud nedostávalo se ku vkladnosti listiny, na příklad opatřením legalisace podpisu, schválení úřadem dohlédacím a pod., ač by tento způsob spravení záznamu nejevilo se býti nepraktickým.

Novým ustanovením jest, že v řízení o spravení záznamu žalobou justifikační přísluší dle § 72. osnovy nárok na náhradu nákladů řízení tomu, jehož zakročení mělo úspěch.

Podobně § 114. osnovy přiznává ve vyzývacím řízení za účelem závadprostého odepsání nemovitostí náhradu nákladů řízení oproti tomu, jehož odpor uznán byl soudem za neodůvodněný.

Novým a důležitým ustanovením jest, že nebylo-li při řízení vyzývacím oddělení nemovitostí provedeno do jednoho roku ode dne návrhu, pozbývá poznámka žádosti za oddělení účinnosti a bude z úřední moci vymazána.

(Dok-oně.)

Dr. M-š.

Břímě, které lze zmírniti.

Tíživé břemeno obecní (dříve zemské) dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí (č. 143/22 sb. z. a n. dodatek III.) značně by se zmírnilo, kdyby veškerá notářství učinila si pravidlem, nespokojovati se s pouhým ohlášením smluv trhových (u nich sepsaných) této dávkce podléhající, zemskému inspektorátu, pokud se týče úřadům městským, nýbrž kdyby v předepsané lhůtě čtrnáctidenní zaslány byly příslušnému úřadu vyměřujícímu nejenom svěřené opisy dotyčných smluv, ale také svědomitě vypracovaná přiznání ku výměře této dávky, sepsaná na úředních blanketech, k tomu určených, doložená všemi potřebnými doklady, pro vyměření její rozhodnými, jmenovitě pak průkazy o investicích, snížení její opodstatňujícími. — Mnohé nepoměrně a neodůvodněně značně předpisy této dávky jsou zpravidla zavineny jenom tím, že strana, ku přiznání povinná, nepodá je buď vůbec, anebo již pozdě, aneb zasláný jí blanket přiznávací vyplní si sama, a to z nezalostí předpisů nesprávně, pozdější dotazy vyměřujícího úřadu stran hodnoty nabývací, obecné či scizovací ponechá vůbec nepovšimnuty, nebo zodpoví je pozdě, či nesprávně, rekursní lhůty nečinně projíti nechá, anebo konečně leckdy svěří vyhotovení přiznání a ostatních zmíněných připsů kterémusi pokoutníkovi, který o povaze věci nemá ani ponětí.

Všemu tomu bylo by lze předejiti, kdyby celý přípravný proces, předcházející vyměření dávky, nebyl ponecháván soukromému počínu strany, žalostně často končícímu, a značně ztráty materiální jí způsobujícímu. Notář, jakožto zkušený právní rádce občanstva, nemá přestatí proto na soupisu smlouvy trhově, nýbrž za věc prestige své považovati má, aby sám, z vlastní iniciativy ujal se veškerých prací, ku výměře této dávky směřujících, ježto pečlivým jich obstaráním ušetří klientu svému často i tisíce.

Již při soupisu informace ku smlouvě trhově, této dávkce podléhající, třeba zevrubně vyšetřiti veškerá data, ku vypracování přiznání potřebná. — Tak zejména přes-

ně rozlišiti cenu trhovou, placenou za zcizovanou nemovitost, a příslušenství spoluprodané (hospodářský fundus živý i mrtvý, zařízení obchodů, dílen, zásoby staviva atd.) téže dávce nepodléhající, dohodnouti se se stranami o obecné hodnotě k I./I. 1914, potřebná data (zvláště u pozemků!), ku osvědčení jejímú si opatřiti, a zejména zjistiti takové investice, na prodáváných nemovitostech podniknuté, které byly by s to, přivoditi poměrné snížení výměry této dávky. Pokud strana nemá již po ruce věrohodných dokladů v takovýchto investicích (jmenovitě saldovaných účtů), což stává se obyčejně tenkrát, byly-li opravy a zlepšení ta podnikána »ve vlastní režii«, doporučuje se, zhotoviti zevrubný výkaz o nich, s přesnými údaji doby, kdy byly provedeny, jakož i cen spotřebovaného na ně materialu, popřípadě i výše odměn, řemeslníkům a dělníkům vyplacených, a poukázat stranu, aby dala si tento výkaz potvrditi od příslušného úřadu obecního.

Když vše bylo takto zjištěno, a připraveno, lze snadno příslušnými daty vyplniti úřední příznávací blanket, a doložiti jej všemi nutnými doklady, údaje jeho opodstatňujícími. Tímto postupem jednak ušetří se agenda úřadu vyměřujícímu, který často teprve po řadě měsíců shání se po straně zcizivší, ku přiznání povinné, která obyčejně rozprodavši svůj majetek nemovitý, již jinam se odstěhovala, a proto marně bývá hledána, a jednak zjedná se takto hned na počátku spolehlivý podklad pro další korespondenci s úřadem vyměřujícím, která pak snadněji a rychleji dospívá k dohodě o stěžejních bodech vyměřovacího základu v daném případě.

Jest vhodno dále, a v praxi namnoze se osvědčuje, doporučiti straně, která placení téže dávky převzala, aby obecnímu úřadu, na něž zemský inspektorát s dotazy svými se bude obracet, dala k dispozici data, jichž bylo použito při vyhotovení přiznání, aby pak mezi nimi, a úředními relacemi dotyčného úřadu obecního nebylo značnějších diferencí. Představenstva vesnic a osad nenásledují totiž obyčejně příkladu větších svazků samosprávných, které neznají již mezi ve vykořisťování poplatníků rozmanitými dávkami, avšak cenice v poplatníku také voliče, čas od času o jejich osudu rozhodujícího, snaží se dosíci cesty střední, aby sice pokladně obecní dostalo se, což jejího jest, ale poplatník při tom odvedl jí pouze tolik, kolik nezbytně nutno. Staly se pak i případy, že ve snaze, vyjítí poplatníku vstříc obsahovaly úřední relace na vyměřující úřad údaje, straně dávkou povinné domněle příznivé, ač ve skutečnosti značně jí poškozující. Včasným upozorněním lze i takovým omylům předejiti.

Celý proces vyměřovací od soupisu smlouvy až do doby, kdy výměr platební této dávky nabude moci práva, nemá se ani v jediné fási své notáři vymknouti, pročež nutno stranu poučiti, aby veškeré dotazy a přípisy, zaslané jí úřadem vyměřujícím, ihned po obdržení jejich notáři dodala, aby včas, a v souhlase s přiznáním býti mohly správně zodpověděny.

Úspěšné důsledky vylíčeného postupu záhy se dostaví, ježto srovnáním platebních výměrů, o této dávce vydaných, v případech obdobných, bude zřejmě patrný rozdíl mezi příznivými výsledky, dosaženými příznávacím řízením, vedeným notářem, využivším ve prospěch klientů všech momentů daného případu, a vysokými výměry, zaviněnými nevědomostí či indolencí strany dávkou povinné, nebo neznalostí některého pokoutníka.

Tak uplatní se také v tomto oboru všeobecně přijaté pravidlo, že povinností notářovou jest nejenom svědomitě, a právnicky bezvadně vypracovati tu kterou listinu, ale že neméně důležitě, a pro prestige našeho stavu závažno jest, býti klientu všemožně radou, a možno-li i intervencí nápomocnu při zpoplatnění listin, pro něho vyhotovených.

Zpráva o prosincové schůzi odboru Praha.

Dne 29. prosince 1923 konal pražský odbor Spolku notářů československých schůzi, ve které referoval dr. Černý, notář z Řičan, o součinnosti stavu notářského a advokátského při provádění pozemkové reformy.

Přednášející vylíčil geneticky celý postup notářské komory Pražské od 1. února t. r. až do poslední doby. Z referátu vyjímáme sdělení, že notářská komora Pražská podala presidiu Státního pozemkového úřadu zvláštní podání, jehož účelem bylo spravedlivě rozdělit práci spojenou s knihovními pořádky na základě přidělových listin mezi stav advokátní a stav notářský.

Pan prezident dr. Batěk s drem Černým intervenovali ve Státním pozemkovém úřadě. Stav nynější jest ten, že Státní pozemkový úřad použije obou stavů k součinnosti a sice na základě svobodné volby přidělců. Přídělová listina vydána bude pro celou katastrální obec pouze jedna. Státní pozemkový úřad zašle starostovi každé katastrální obce přípis, ve kterém jej vyzve, aby svolal přidělce. Tito zvolí si společného zástupce (notáře, nebo advokáta v němž mají důvěru). Přídělci podepíší tomuto zmocněnci plnou moc, kterou obdrží Státní pozemkový úřad a ten zašle potom přidělovou listinu společnému zmocněnci (notáři), aby notář provedl knihovní pořádek.

Věc jest velice důležitá a apelujeme proto na všechny kolegy, aby provádění knihovních pořádků věnovali největší pozornost a péči, aby tak prokázali, že stav náš v zájmu přidělců, v zájmu státu, dovede svěšenou věc spracovati rychle, přesně a spolehlivě!

Na schůzi přítomný prezident notářské komory Pražské dr. Batěk, jako vůdce stavu, přímo zapřísahal účastníky, aby věnovali knihovním pořádkům co největší pozornost a péči a poukazoval na následky, jež by pro celý stav nastaly, kdyby našli se kolegové, kteří by snad nevěnovali věci největší svědomitost.

Nechť proto každý pamatuje, že svým jednáním buď prospívá, nebo škodí celému stavu, a že veřejnost jest zvyklá generalisovati a z jednoho nepodařeného notáře by soudila celý stav.

Opětujeme ještě jednou, že věc jest velice vážná a že zasluhuje neobyčejné svědomitosti.

Případné návrhy, nebo dotazy mohou býti zaslány na notářskou komoru v Praze.

—ý—

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Nabyli-li kupec jednotlivce obchodní podnik společnosti s ruč. obm., nemůže vésti obchod pod zněním dosavadní firmy s vypuštěním dodatku »společnost s r. obm.«, poněvadž bez tohoto dodatku je to firma nová.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 9. května 1923 R I 412/23.)

A a B ukoupivše podnik od firmy X a I, společnost s r. obm. s oprávněním vésti podnik dále pod zněním firmy X a I, opověděli tuto firmu.

První soud zápis povolil. Druhá stolice k rekursu finanční prokuratory opověď zamítla, jelikož bez dodatku »spol. s r. obm.« jeví se firma jako firma nová.

Dovolací rekurs zůstal bez úspěchu. Důvody:

Dle § 22. obch. z. jest v případě nabytí obchodu již stávajícího dovoleno, vésti jej dále pod dosavadní firmou, totiž pod celou, úplnou firmou touto, nikoli tedy pod firmou, jež obsahuje toliko část znění firmy dosavadní. Stěžovatelé nechtějí vésti obchod pod firmou dosavadní »X a Y, společnost s r. ob.«, nýbrž pod firmou »X a Y«, což jest jen částkou znění dosavadní firmy a tedy musí býti pokládáno za firmu novou, od dosavadní firmy rozdílnou.

Minění stěžovatelů, že slova »společnost s r. obm.« jsou